

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8 Vtrum oratio plus valeat pro se facta quàm pro alio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

AD PRIMUM ergo dicendum, quod cum dicitur. Eligite meliorem, intelligitur de meliori ad talem dignitatem.

AD SECUNDUM dicendum, quod in comparatione prelati debent esse ceteri quasi grex, non considerata sola sanctitate morū, sed discretionem & strenuitate, & aliis huiusmodi quæ in pastore exiguntur ad regendum.

AD TERTIUM dicendum, sicut ad primum.

AD IIII. dicendum, quod ille qui eligitur in prelatum, non eligitur quasi ad hereditatem possidendam, quia hereditas Christianorum non est in terra, sed est in celo. Ipse Deus, sicut in illud Psal. 15. Dominus pars hereditatis meæ. Eligitur autem velut dispensator in familia Domini alicuius, secundum illud 1. Corint. 4. Sic nos existimet homo ut ministros Christi, & dispensatores &c. Dispensator autem non semper eligitur qui est propinquior, sed est magis idoneus.

AD V. dicendum, quod similiter etiam contingeret in procuratore serui alicuius Domini temporalis quod non oportet querere hominem meliorem simpliciter, sed meliorem ad seruiendum.

AD illud uero quod in contrarium obiicitur, dicendum quod decretalis intelligenda est quantum ad hoc quod non semper oportet eligere meliorem simpliciter, sed sufficit eligere bonum. Vel dicendum, quod non loquitur quantum ad forum conscientie, sed quantum ad forum contentiosum, in quo non reprobatur electio ex hoc, quod potest aliquis alius magis idoneus inueniri, dummodo ille qui eligitur idoneus sit, alias omnis electio calumniam pateretur.

ARTICVLVS VII.

Vtrum malis prelati sit exhibendus honor.

AD SECUNDUM sic proceditur. Videtur quod malis prelati non sit exhibendus honor. Sicut enim dicit Boetius in libro de consolatione. Non possumus ob honores reuerendos iudicare, quos ipsis honoribus reputamus indignos: sed mali prelati non sunt honoribus digni. ergo non possunt iudicari esse reuerendi a suis subditis.

¶ 2 Præ. Honor non debetur prelati malis nisi ratione prelationis. Cum ergo sunt prelatione indigni, sunt etiam per consequens indigni ad honores, & ad alia omnia quæ sunt prelationi propria.

SED CONTRA est, quod dicitur Exod. iij. c. Honora patrem tuum. gloss. id est, prelatos. Cum ergo indefinite loquatur, videtur quod omnes prelati tam boni quam mali sunt honorandi.

RESPON. Dicendum, quod in plato duo possumus considerare, personam propriam, & dignitatem, sicut in quam est quedam persona publica. Si ergo prelati sit malus ratione personæ suæ, non est honorandus, quia cum honor sit reuerentia alicui exhibita in testimonium virtutis, falsum testimonium de eo præferret si quis eum obtentu propriæ personæ honoraret, contra illud quod dicitur Exod. 20. Non loquaris contra proximum tuum falsum testimonium: sed in quantum est persona publica, sic gerit typum & locum non sui ipsius, sed alterius, scilicet Christi in Ecclesia, vel reipublica, ut Dominus in secularibus dignitatibus, & sic valor eius non computatur secundum personam, sed secundum eum cuius loco præsidet: sicut est de lapillo qui in computationibus ponitur loco centum marcarum, cum in se nihil valeat, ut dicitur Proverb. 26. Sicut qui mittit lapidem in acerrum

Mercurij, ita qui tribuit insipienti honorem. Mercurius enim dicebatur Deus rationis & meritationis, & ita est ei honor exhibendus non propter se, sed propter eum cuius loci obtinet, sicut adoratio imaginis refertur ad prototypum, ut dicitur Damascenus. Unde, & malus prelati idolo comparatur, Zach. 11. O pastor & idolum derelinquens gregem.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod intentio Boetii est dicere, quod mali homines non iudicantur reuerendi in propriis personis, quamuis eis exhibentur honores propter officia, in quibus sunt constituti.

AD SECUNDUM dicendum, quod malus prelati & indignus est prelatione, & honoribus qui prelati debentur: sed ille cuius uicem gerit dignus est ut eius uicario talis honor exhibeatur, sicut beata Virgo digna est ut eius imaginem de picam in pariete reuerentiamur, quamuis talis reuerentia ipsa imago digna non sit.

QUESTIO V.

DEinde queritur de pertinentibus ad gratiam quantum ad oēs, & quæ continentur in statu.

Et circa hoc queruntur tria.

¶ Primo, De orationibus, utrum oratio tantum ualeat facta pro alio sicut facta pro se.

¶ Secundo, De suffragiis, utrum magis proficiat pro peri magis digno, quam diuiti, pro quo specialiter fiunt.

¶ Tertio, De votis, utrum votum simplex dicatur matrimonium contractum.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum oratio plus ualeat pro se facta, quam pro alio.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur quod oratio plus ualeat pro se facta, quam pro alio. Ita enim dicitur in quadam glossa, quod specialis orationes plus ualent: sed illa est maxime specialis, quæ quis pro se orat, ergo plus ualeat oratio pro se facta, quam pro alio.

¶ 2 Præ. Ut dicitur in li. de spiritu & anima Oratio nihil aliud est quam deuotio mentis in Deum: sed magis deuote aliquis orat pro se, quam pro alio. ergo plus ualeat oratio pro se facta, quam pro alio.

SED CONTRA. Oratio tanto amplius ualeat, quanto magis est deuota: sed quando quis deuotus orat pro alio quam pro seipso, ergo plus ualeat oratio pro alio, quam pro seipso.

RESPON. Dicendum, quod duplex est ualor orationis. Unus qui est orationis proprius, sicut in quem dicitur ualere oratio ad impetrandum illud quod petitur, sicut oratio Petri ualuit ad suscitationem Thebitæ. Alius ualor est cõis orationi, & aliis operibus uirtutum, sicut in quod oratio ualere dicitur ad meritum aliquid ipsi oranti prout ualere dicitur ad meritum, sicut oratio Petri qua suscitationem Thebitæ impetrauit, fuit meritoria Petro uirtute eterne, in qua tunc erat actus charitatis informatus. Loquendo ergo de primo ualor ceteris paribus plus ualeat oratio facta pro se quam pro alio, quia efficacia orationis in impetrando potest amittere suum effectum, quando pro alio fit ex aliquo impedimento, quod inuenitur in eo pro quo oratur. Vn una de conditionibus orationis quæ faciunt eam efficacem ad impetrandum, est uoluntas aliquis pro se orat. Quantum autem ad secundum ualorem oratio magis ualeat quæ ex maiori charitate procedit siue pro se, siue pro alio fiat. Si autem de intentione.

22. q. 63. a. 1.
o. & q. 104.
a. 1. ad 2. & 3.
di. 9. 2. a. 3. o.

teriori charitate per exteriora opera debeat iudicari, tunc ista comparatio potest dupliciter intelligi. Vno modo, ut aliquis ora pro alio, quod etiam pro seipso, & tunc maioris meriti est pro alio orare & pro seipso, quam pro se ratum. Maioris enim meriti est amicum beneuolum & beneficium esse sibi & alii, quam sibi tantum. Alio modo potest intelligi, ut aliquis oret pro alio, & non pro se, & sic ostenderetur esse alteri beneuolus magis quam sibi, & ita peccaret in ordine charitatis magis alium quam se diligens: & hoc modo intelligendo comparationem, melius est orare pro se, quam pro alio.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod ratio illa non est ad propositum, quia specialiter oratio dicitur in gloria pro quocumque specialiter fiat siue pro se, siue pro alio.

AD II. Dicendum, quod licet (ut pluries) homo pro seipso deuotius oret, tamen quandoque deuotius pro alio, & ita secundum hoc non potest sumi uniuersale iudicium, quod oratio plus valeat. Similiter dicendum ad tertium in contrarium.

ARTICVLVS IX.

Verum suffragia magis profunt pauperi magis digno, quam diuiti pro quo specialiter sunt.

4. di. 47. q. 2. ar. 3.
CIRCA secundum sic proceditur. Videtur quod suffragia Ecclesie specialiter facta pro aliquo diuite, aequaliter ualeant pauperi pro quo non sunt, si sit equalis meriti. Vt enim dicit Augustinus huiusmodi suffragia tantum ualent unicuique post mortem, quantum meruit uiuens ut sibi prodesse: sed praedicti duo aequaliter meruerunt, ergo equaliter eis praedicta suffragia profunt.

¶ 2. Praet. Passio Christi semper plus prodest ei qui maioris est meriti: sed Missa quae est precipuum suffragiorum, est memoria passionis dominice, ergo aequaliter profunt eis qui sunt equalis meriti.

CONTRA. Deus accipit huiusmodi suffragia secundum intentionem facientis: sed faciens intendit quod plus profunt diuiti, pro quo facit, ergo ei plus profunt.

¶ 2. Praet. Non est dicendum quod frustraretur pia intentio eorum qui pro suis charis specialia suffragia faciunt: frustraretur autem si eis specialius non prodesse. ergo magis profunt eis pro quibus fiunt.

RESPON. Dicendum, quod circa hoc est duplex opinio. Quidam enim dicunt, quod suffragia Ecclesie specialiter pro aliquo facta ualent omnibus qui sunt in purgatorio, aequaliter quidem his qui sunt equalis meriti, plus uero his qui sunt maioris meriti, minus his qui sunt minoris: sicut cadauera accensa pro aliquo diuite in aliqua domo, ubi sunt multi alij, aequaliter prodest alijs qui sunt equalis meriti, plus uero his qui sunt maioris, minus his qui sunt minoris, quam uis sit diuiti magis ad quendam honorem praeter alios. Et sicut etiam lectio quae legitur specialiter pro aliquo clerico multis simul audientibus aequaliter ualeat his qui sunt equalis capacitatis, plus his qui sunt maioris, minus uero his qui sunt minoris. Alij uero dicunt, quod suffragia plus ualent his, pro quibus specialiter fiunt. Vtraque autem opinio secundum aliquid uera est. Ad cuius euidentiam sciendum est, quod opera unius non ualent alteri quantum ad praemium essentiale, quia sic unusquisque ex proprijs actibus iudicatur, sed solum quantum ad aliquod accidentale gaudium, vel quantum ad remissionem alicuius poenae temporariae.

lis: & sic suffragia uiuorum possunt prodesse defunctis. Huiusmodi autem communicatio operum contingit dupliciter. Vno modo, ex unione charitatis, quia omnes Christi fideles efficiuntur unum corpus, & sic actus unius quodammodo redundat in iuuamentum alterius: sicut etiam in membris nostris corporalibus uidemus, & sic uiuatur aliquis ex actu alterius, in quantum quilibet existens in charitate, gaudet de quolibet bono opere: & quanto est maioris charitatis, tanto amplius gaudet siue sit in purgatorio, siue in paradiso, siue etiam in mundo, & quantum ad hoc est uera prima opinio. Alio modo, actus unius fit communis alteri per intentionem facientis, quia facit pro illo, uel uice illius quod ualeat praecipue in debitis soluedis: & sic suffragia ecclesiae ualent defunctis, in quantum uiuus soluit Deo satisfactionem, quam mortuus solueret tenebatur: & sic ualor suffragii sequitur intentionem facientis, & quantum ad hoc secunda opinio uera est.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod meritum illud, de quo loquitur Augustinus est meritum conditionatum: meretur enim aliquis uiuens, ut sibi suffragia post mortem ualeant, si pro eo fuerit, quae quidem conditio extat in uno, & non extat in alio, & ideo non equaliter profunt utrique.

AD SECUNDUM dicendum, quod passio Christi fuit exhibitae pro omnibus, sacrificium autem Missae specialiter pro aliquibus offertur, & ideo non est simile.

Alia duo concedimus.

ARTICVLVS X.

Verum uotum simplex continentiae dirimat matrimonium contractum.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur, quod uotum simplex continentiae dirimat matrimonium contractum. Si enim aliquis det alteri quod prius alteri dederat, secunda datio nulla est: sed ille qui emitit uotum continentiae, dat corpus suum Deo, ergo cum postea contrahendo matrimonium det corpus suum uxori, contractus iste matrimonij nihil ualere uidetur &c.

SED CONTRA est, quod decretalis dicit, quod uotum simplex matrimonium impedit contrahendum, sed non dirimit contractum.

RESPON. Dicendum, quod uotum simplex non dirimit matrimonium contractum, sed solum solumne. cuius ratio patet, si differentia utriusque uoti inspiciatur. In uoto enim simplici est sola promissio, qua quis promittit Deo se continentiam seruaturum: ex sola autem promissione non transferretur dominium. unde si aliquis promittat rem aliquam alicui, & postea det eandem alteri, huiusmodi donatio non potest rescindi per priorem promissionem, quamuis male faciat dando, & sic ille qui emit uotum simplex continentiae, potest postmodum corpus suum tradere uxori, & quis peccet hoc faciendo, tamen matrimonium non dirimitur per uotum praecedens. In uoto autem solumne est simul promissio & collatio. Tunc enim est uotum solumne, quando simul aliquis cum uoto consecratur Deo, & ponit in aliquo statu sanctitatis uel per susceptionem ordinis, uel per professionem certae regulae: & sic non potest ulterius corpus suum tradere uxori, & si tradit, contractus nullus est, & sic matrimonium dirimitur per uotum solumne, non autem per simplex.

Ratio

ar. 207. c. 8
4. di. 30. q. 2.
ar. 1. q. 2. ad 1.